

PhDr. Simona Binková, CSc.
Středisko ibero-amerických studií
FF UK v Praze

Posudek diplomové práce

Lucie Kloučková, *Charakteristika současné mexické španělštiny*, FF UK v Praze, Ústav románských studií – Španělština, Praha 2009, 88 str. + příl. audio

Diplomantka si za téma své práce zvolila španělštinu, kterou se v současné době hovoří v Mexiku, a její charakteristiku z hlediska fonetiky, fonologie, morfosyntaxe a lexika. Pokusila se rovněž o odlišení jazyka z hlediska diastratického a diatopického. K vysvětlení některých jevů současného jazyka však nezbytně musela odkazovat i k jazykovému vývoji evropské španělštiny do 16. století a k jejímu dalšímu, již samostatnému vývoji na území Nového světa.

Téma samo o sobě je nepochybně velmi nosné a významné – mexickou španělštinou hovoří vysoké procento hispanofonních mluvčích, je to jedna z nejdůležitějších variant španělštiny na americkém kontinentě. Díky tomu byla již nesčetněkrát předmětem badatelského úsilí renomovaných jazykovědců. Autorka práce vychází především z děl Juana M. Lope Blanca a José G. Morena de Alba, pro variantu mluvenou v mexickém městě Guanajuato, již považuje za reprezentativní pro většinové jevy mexické španělštiny, především z výsledků studia, jež prezentoval Peter Boyd-Bowman. Závěry lingvistů pak konfrontuje, respektive doplňuje vlastními poznatky.

Práce je uspořádána přehledně, v logickém sledu podle jednotlivých úhlů pohledu (1. Úvod, 2. Diachronní a synchronní, diatopické a diastratické hledisko, 3. Fonetická a fonologická, morfosyntaktická a lexikální charakteristika, 4. Přepis a analýza nahrávek, 5. Závěr a Bibliografie). Jednotlivé kapitoly (týká se především 2.-3. kap.), z nichž každé by mohla být věnována rozsáhlá monografie, jsou poměrně stručné, ale proporční vzhledem k rozsahu celé práce.

Kromě pozitiv bych chtěla upozornit na určitá sporná místa nebo pochybnosti, které mohou být předmětem diskuse u obhajoby:

k věcným „překlepům“ řadím: Rudolf Lenz (1863-1938) nebyl badatelem 18. stol. (str. 7), ale konce 19. stol. a první třetiny 20. stol.; slovesa se nesklonují (str. 42), ale časují; přífráze (str. 74, 81) x perifráze. K rozkošným překlepům patří „biabiála“ (str. 11), přejmout / převzít (str. 41).

Za určitý nedostatek práce považuji citace „z druhé ruky“ – odkazy na díla tak významných lingvistů jako Pedra Henríqueze Ureñi, Ángela Rosenblata (str. 7), Ramóna Menéndeze Pidala (str. 8-9), Rafaela Lapesy (str. 9) a dalších nelze odbýt jen prostým převzetím z jiných autorů, nota bene bez přesných bibliografických referencí, které by čtenáře navedly na konkrétní díla (občas zastoupená rokem vydání, někdy ani toto). Čtenáře může mást i dílčí odkaz v textu „Lope Blanch (1969)“ a příslušné poznámce „Lope Blanch (1979)“, i když ze seznamu literatury plyne, že jde o dvě různá vydání téhož díla. Určitě by měl být odkaz na již existující diplomové práce FF UK týkající se příbuzných témat, např. Markéta Pokorná, Sociolingvistické aspekty současné španělštiny města Mexika (1984), Daniela Lovászová, K otázkám kodifikace jazykové normy v Mexiku (1990) – ÚRS; Ivana Procházková, Současný stav mexické španělštiny (1986), Petra Knotová, English-Spanish Code-switching in Southern New Mexico (1997) – ÚTRL.

Výslovnost by měla být důsledně uváděna v hranatých závorkách, jinak dochází k chaosu mezi způsobem psaní a výslovností a může se i setřít (příklad güisqui ad., str. 22-23). Při pouhém uvedení výslovnosti (str. 32 – [móhka], [dóniño]) není zjevný původní výraz. Zájmeno „usted“ neodpovídá 2. os. j. č. ani ve šp. ani v češtině (str. 35). „Nadívají“ se korálky a nit (str. 45) nebo krocan?

Indiánská etnika nelze označovat pojmem národ, ani ve smyslu synonymním (viz Totonacas - str. 27, Purépechas – str. 28).

Pochybnosti: kdo je myšlen pod pojmem „domorodí otroci“ (černoši nebo Indiáni? – str. 13), území Tarahumara „nebyla nikdy dobytá“? (str. 28), jazykem kiliwa dnes mluví poslední jednotlivci (5 osob) – nikoliv několik stovek obyvatel (str. 28-29). Nezminěn případ stírání životného a neživotného předmětu ve 4. p., charakteristickém pro americké varianty španělštiny, ani podmínková souvětí, kde kondicionál nahrazen subjunktivy. Výrazy „synchronní“ a „synchronický“, „diachronní“ a „diachronický“ by měly být v rámci práce sjednoceny.

Závěr: Diplomová práce Lucie Kloučkové odpovídá požadavkům na tento druh prací kladeným, je stručným, ale přehledným souhrnem dané problematiky obohaceným o vlastní poznatky a analýzu lingvistických jevů na základě dvou autentických zvukových záznamů. Vzhledem k uvedeným výhradám navrhuji klasifikaci známkou velmi dobře, ovšem s přihlédnutím k průběhu obhajoby.

V Praze, 8.9.2009